

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXVII. Comfirmatur eadem veritas ex euersione fundamentorum contrariæ
opinionis, & Sermo D. Ambrosio adscriptus de Augustini baptismo
reprobatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

nuncupabatur, vel erat eadem cum Congregatione fratris Iohannis Boni, vt fatis euidenter colligitur ex bullis Greg. IX. & Alexandri IV. ad iniuicem collatis: vel si erat distincta, dicendum est, illa fuisse Congregationem Eremitarum Tusciae, quam Innocentius IV. opera Riccardi S. R. Ecclesiae Cardinalis ex Eremitis incerti habitus, iniuicem sub vno capite vnitis constituit, cui Regulam, & titulum Eremitarum S. Augustini donauit, & dictum Cardinalem Riccardum Protectorem dedit, & hanc fuisse Congregationem Eremitarum S. Augustini absolute nuncupatorum, sentit Frater Iordanus lib. 1. cap. 16. & ex illo, D. Antoninus dicto cap. 14. §. 6. dum ait, quod Alexander IV. facta generali vniōe Eremitarum confirmavit illis in Protectorem Riccardum Cardinalem S. Angeli, per praedecessorem suum Innocentium primitus constitutum: Innocentius enim non dederat Riccardum Cardinalem Protectorem Ordini S. Augustini, nisi quia dederat illum dictae Congregationi Eremitarum Tusciae, quos Eremitas S. Augustini appellari mandauit. Quare omnibus ponderatis apparet, non posse aliquo documento authentico probari, hunc habitum nigrum, & cucullatum zona pellicea desuper cinctum, quem Venerab. Patres Eremitae ferunt, Gregorius IX. tempora praecessisse, multo minus monstrabitur, B. Augustinum, aut illum tulisse, aut alijs ferendum dedisse, & praescriptisse.

CAPVT VIGESIMVM SEPTIMVM.

Confirmatur eadem veritas ex fundamentorum contrariae assertionis euersione, & sermo de Augustini baptismo, & conuersione B. Ambrosio falso adscriptus reprobatur.

Rostremum, illudque non leue argumentum, ad supradictam veritatem monstrandam, sumi potest ex infirmitate fundamentorum contrariae sententiae illorum, qui contendunt B. Augustinum Monasticam, vel Eremiticam professioni addictum, habitum monasticum, & cucullam eremiticam zona praecinctam induisse, & alijs portandam tradidisse: quorum sane opinio si vera esset, non opus fuisset tot commenta meditari, quot ad eandem sententiam firmandam, & suadendam nonnulli finxerunt: Veritas enim quae pulcherrima est Dei filia, nec fucō, nec purpurisso indiget, nec mendacis fulciri appetit, sed nec patitur, sicut nec Deus ipse indiget nostro mendacio,

vt pro illo dolo loquamur. Verum, quod pace contrarium sententiam dixerim, si omnia fundamēta, quibus Augustinianae cucullae assertores nituntur, ad veritatis radios suspensa diligenter expendamus, & testes vctulos ante annos quadringentos, quos ad hanc sententiam probandam profertur, ad tribunal ipsius veritatis in iudicium vocemus, omnes suspectos apertissime conuincemus, quod ne per calumniam, & gratis affirmare videar, proferatur nunc, & examinentur testes, super quorum dictis assertio Augustinianae cucullae Eremiticae potissimum fundatur. Hi sunt, Primus, sermo sub nomine B. Ambrosij de Augustini baptismo, & conuersione. Secundus, Epistola sub nomine Valerij Hipponensis ad Augustinum. Tertius, Epistola sub nomine Innocentij Primi ad Valerium Episcopum Hipponensem. Quartus, Epistola sub nomine Sigiberti ad Macedonium. Quintus, liber sermonum sub nomine B. Augustini ad Eremitas. Sextus, liber sub nomine eiusdem Augustini de vita Eremitica ad sororem. Septimus, Epistola sub nomine eiusdem Augustini ad Presbyteros, Clerum, & Populum Hipponensem, quae incipit: *Ueniam propter scelera &c.* Octauus, Epistola sub nomine Petri Damiani ad Clericos, & Canonicos, iam singulos aduocemus, examinemus, & videamus, an veridici, an falsi sint, & autoribus, quorum nomina praese ferunt, per imposturam attributi.

Primus itaque testis cucullae Eremiticae profertur sermo sub nomine Beati Ambrosij de Augustini baptismo, & conuersione. Hic sermo, habetur inter sermones Beati Ambrosij ordine nonagesimus secundus, & vitimus. in hoc sermone pro Augustini cuculla, & Monachatu ita legitur: *Novum Christianum, noui vestimenti cuculla nigram induimus, angulo ex corio nospis praecinximus, quod Simplicianus noster ingenti letitia donauit.* De hoc sermone proferam, quae duo Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales Baronius, & Bellarminus scripserunt, ne de meo supercilio censere videar. Baronius tomo 4. sub anno 382. num. 77. ita scribit: *Fertur Ambrosij nomine sermo de baptismo S. Augustini, sed qui ut apertem quidem habeat Ambrosij. Multa sane admodum imperitus scilicet, nam vt de dissimilitudine sibi dicere praetermittamus, quisquam ille fuerit, impostura per facile arguitur, cum ait, Augustinum Carthaginensem fuisse, atque ex gentium cultu factum Christianum. Ipsum namque patria Tagastensem fuisse, nec coluisse aliquando idolatram, licet sectator fuerit Manichaeorum, cum ipsius reprobatione, cum Possidio, luce clarius saepe demonstratur. Impositura quoque ea ex parte autor arguitur, dum habet, ipsum Augustinum cum Ambrosio de pluribus questionibus prolixè saepe disputasse: cum tamen ipse Augustinus de se testetur, nunquam toto illo tempore, quo fuit Mediolani, inuense Ambrosium negotij vacuum, & frequentia accedentium solitarium, quo cum de animo suo longioribus potuisset misere sermonem: adeo vt non dicam disputandi, sed nec, vt ait, daretur copia scribendi. Sunt omnino haec Augustini verba. Certè mihi nulla debeat*

capia scribendi de tam Sancto Graualo lino, nisi cum aliquid breuiter esset audientium illi meo oscom am valde, cui resuquirebant, nec vnquam inueniebant. &c. ubi quaeretur, quando quaeretur? &c. fua. Et vnde illud figmentum concinnatum baptismo. Nouum Christianam nomine cuculla nigram induimus, cum moru esse mratum quemlibet albu induere vestimentis quoque in lib. de Scripturis in Ambrosio huc ait: Sermo quoque in candus de Baptismo scilicet Augustini lortillo. & q' autate Ambrosij: neque vlla mra quod in eo sermone dicitur, Ambrosij sepia à captiuitate Augustini liberaret: Augusti dicitur ordo cum Ambrosio, sed eum concionedo, ad fitem Catholicam conuersus est, vt tar lib. 3. Conf. c. 13 & lib. 6 c. 1. Omitto graues innumeros, idem censentes, xus, nam in ore duorum, vel trium omne verbum.

III. **R**ationes praecipuae, quae illum adserunt, prima, quae sumitur a diuersis sermonibus, & aliorum fermonum, & o. D. Ambrosij. Est enim filius adeo liber demissus, vt ne vnum quidem iota in monum D. Ambrosij redeat. Nec ferere, B. Ambrosium alio dieci genere in fermonibus popularibus, alio in tractandis. Nam omnes alij sermones sunt, & ad populos habiti, & tamen hunc filium redeat, imò omnes quae hoc vno distant, vt vel ex hoc solo capitis contineri possit.

Secunda ratio. Autor sermonis Augustinum Carthaginensem, cum tamen patria Tagastensem fuisse, quod simile, B. Ambrosium ignorasse, qui nouerat, & illius matrem, parentes, & secum Mediolani debebant, & cum Aritizati fuerunt neque enim probabatur tam viri, & publici tum Mediolani Scholastici ignotam fuisse: aut si alij set, non certe illam ignorasset Ambrosium sacro fonte baptismatis abluere de se verò Tagastam à Carthagine lonipocis, & Regens etiam distitam lum cx vniuersali cosmographia, sed stola Augustini 76. ad Aurelium ferè supposito quod Tagasta Hipponensipinqua esset. Per quae cessat respoisicidicenti, Ambrosium vocasse Augustinensem, sicut exteri vocant o Romanos. Ello enim ita vocasset pliaz, alias Africae vrbes, & regiones ignota illum vocasset Ambrosium, qui not illius adeo ignarus.

Tertiaratio. Autor huius sermonis

copiam sciscitandi de tam Sancto Oraculo non petere quod nisi cum aliquo breuiter esset audiendum. Alius autem illi meo oculo sum valde cui resunderentur, requirerent, nec vquam inueniebant. Et c. & in fine. Sed ubi quereretur, quando quereretur? Non vacat Ambrosio. Et vnde illud signentorum concinatoris, cum egit de eo baptismo. Nouum Christianum nouum vestimentum cuculla nigra induimus, cum mora esset inuolubiliu baptismatum quemlibet aliu induere vestimentu. Bellarminus quoque in lib. de Scripturis Ecclesiasticis in Ambrosio huc ait: Sermo quoque nonagesimus secundus de Baptismo scilicet Augustini longissime distat a fide. Et grauius Ambrosio: neque vlla modo credibile est, quod in eo sermone dicitur, Ambrosiu sepe Deu orasse, ut eu a captiuitate Augustini liberaret. Augustinus autem non distat a cum Ambrosio, sed eum concionantem ead tenet. ad fidei Catholicam conuersus est, ut ipse idem testatur lib. 3. Conf. c. 13. Et lib. 6. c. 1. Omitto alios auctores graues innumeris idoneo consentes, ne sim prolixus, nam in ore doerum, vel trium testium flat omne verbum.

III. **R**ationes precipue, quae illum adulterinum & D. Ambrosio suppositum esse conuincunt, sunt, prima, quae sumitur a diuinitate filii huius sermonis, & aliorum sermonum, & operum ipsius D. Ambrosij. Est enim stilus adeo lulentus, & demissus, vt ne vnum quidem iota ipsius filii sermonum D. Ambrosij redoleat. Nec sufficit respondere, B. Ambrosium alio dicendi genere usum fuisse in sermonibus popularibus, alio in alijs negotijs tractandis. Nam omnes alij sermones populares sunt, & ad populos habiti, & tamen nullas alius hunc stilum redoleat, imo omnes quam maxime ab hoc vno distant, vt vel ex hoc solo capite illius falsitas conuincitur.

Secunda ratio. Auctor sermonis huius vocat Augustinum Carthaginensem, cum tamen constet illum patriam Tagastensem fuisse, quod non est verisimile. B. Ambrosium ignorasse, qui illum optime nouerat, & illius matrem, parentes, & amicos qui secum Mediolani debebant, & cum Augustino baptizati fuerunt: neque enim probabile est patriam tantum vni, & publicum Mediolani, tum Romae Scholasticum ignorat fuisse: aut si alijs ignota fuisse, non certe illam ignorasset Ambrosius, qui illum sacro fonte baptismatis abluere debebat. Fuisse verò Tagastam a Carthagine longis terrarum spacijs, & Regnis etiam distitam, constat non solum ex vniuersali cosmographia, sed etiam ex epistola Augustini 76. ad Aurelium ferè in principio, supposito quod Tagasta Hipponensi Ciuitati propinqua esset. Per quae cessat responsio nonnullorum dicentiu, Ambrosium vocasse Augustinum Carthaginensem, sicut exteri vocant omnes Italos Romanos. Elio enim ita vocasset plebei, & idiotae, alias Africae vrbes & regiones ignorantes, non ita illum vocasset Ambrosius, qui non erat patriae illius adeo ignarus.

Tertia ratio. Auctor huius sermonis dicit, Au-

gustinum contempto Gentilium cultu ad veram Christianam religionem diuino tandem nutu peruenisse. Et infra, dimidium ferè vitæ inter Gentilium mores, & varias disciplinas, mundanosque errores consumpsisse. At B. Augustinus, esse aliquando fuerit Manicheis seductus, nunquam tamen in errore Paganorum, siue Gentilium verus fuit, nec idola vnquam coluit.

IV. **Q**uarta ratio. Auctor ex nomine, & persona Diui Ambrosij Augustini ingenium, & acumen in disputando extollens, inquit: Quo Aristotelica institutio, in disputando simulationes, difficultates tendebat, versutas, contentiones, & astutia, quibus maxime erat insidiu, argumentaque contra sacrarum literarum scripturas, cum vna essentia, in quibus diuino quando, que implorabamus auxilium? Quo tanta in dicendo hominum gratia, tanta in dicendo copia, atque fauenda, ut non in eorum dicta dissolui peruissem? Ad hoc vt fides Christi stabiliretur, sepe me eum tentasse intellegit, quo inter dyserfiones robustas virtus diuina operaretur. Verum hæc omnia falso dicta esse ostendunt verba ipsius Augustini a Baronio allepata ex libro 5. Confess. cap. 13. & lib. 6. cap. 1. sed clarissime cap. 3. ubi fatetur, sepe se ad B. Ambrosium accessisse animo sciscitandi ex illo solutionem quaerentem, quæ illius animo angabant, & nunquam illum oculos inuenisse, & tacitum in silentio discessisse, & nullam illi datam copiam sciscitandi, quæ cupiebat, de illo sancto Oraculo, nisi cum aliquid breuiter esset audiendum, neque vnquam illum oculos inuenisse, cui æstus mentis eius resunderentur. Confer textum textui, & videbis, quæ de Augustino auctor huius sermonis affirmat, illum de se ipso loquentem negare, & B. Augustinum cum Ambrosio nunquam disputationes habuisse, sed nec alios sermones, nisi quàm breuissimos, & illius publicis in Ecclesia concionibus, non priuatis colloquutionibus ad fidem Catholicam perductum fuisse.

Quintò. ait Auctor, nouum in Christi fide militem habemus, acerrimum contra Gentiles hostem, contra hæreticos inuictissimum Imperatorem. At Augustinus contra Gentiles, & contra Hæreticos, nec calamum, nec linguam tunc temporis mouerat. Sed Auctor prophetam agens nomine D. Ambrosij Virgiliano more Augustini contra Paganos, & hæreticos victorias, & triumphos octingentis annis post factum diuinavit, quemadmodum & Virgilius aduentum Teuerorum in Italiam, & victorias contra Turnum trecentis annis post eiusmodi aduentum Anchisii genitoris nomine prophetauit.

V. **S**exto. ait Auctor: Nouum Christianum nouum vestimentu cuius lanigra induimus. cum ex antiquissima Ecclesia Catholice traditione, autoritate ipsiusmet Ambrosij confirmata in cap. accepisti. de Consecrat. dist. 4. & Augustini sermone 157. de tempore & fideles de fonte nuper suscepti non nigris, sed albis induantur. Nec sufficit, quod ait Mar-

quod pace
omnia fundam
ffertores nitu
lligentier expen
quadringen
bandam profe
iudicium voco
e conuincunt,
affirmare viles
tur testes, iuper
anz cuculla Ere
funt, Primus, ser
Augustini bap
tismo sub nomi
stinum. Tertius,
Primi ad Valeri
rtus, Epistola sub
m. Quintus Liber
tini ad Eremitas
Augustini de vi
us, Epistola sub
resbyteros, Cle
quæ incipit: Quo
Epistola sub no
s, & Canonico,
necus, & videri
toribus, quorum
turam attributi.
Eremiticæ profes
Ambrosij de Au
c. Hic sermo, ha
mbrosij ordine no
in hoc sermone
chatur ita legimus:
cuculla nigra
maximus, quod Si
ur. De hoc sermo
Romane Ecclesie
inus scripserunt,
car. Baronius to
scribit. Fortur em
Augustini. sed qui ut
ulta sanè admisi
udine stilo dicere pra
dostura per facile ar
uginem fuisse, or
istianum. Ipsum na
stuisse aliquando id
m, tum ipsius respo
e demonstratur. Im
gatur, dum habet
e pluribus quæstion
en ipse Augustinum de
re, quo sunt Medit
acuum, & frequen
um de animi suslan
e adeo vt non dicam
opia sciscitandi. Sunt
mibi nulla debarat

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

JFH

quæ cap. 5. §. 2. Augustinum non statim post baptismum, sed post Octavas Pasche nigra veste à B. Ambrosio indutum: quia Auctor non dicit, indutum cuculla nigra post Octavas Pasche, sed in ipsa hora, in qua de sacro fonte leuatus est, vt supra monstrauimus: vbi etiam ostendimus, Augustinum statim baptismum Mediolano discessisse, vt in Africam remearet.

Septimò monet hic Auctor, agendas esse gratias Deo, qui Religioni Christianæ talem, ac tantum Principem inlittuit. At quo tempore B. Ambrosius Augustinum baptizauit, ille vix Christi miles esse cœperat, ne dum, vt Princeps Christianæ religionis (quod Epiteton solis Apostolis ab Ecclesia conceditur) merito possit vocari.

Octauò, inquit, Deum ad conferendum hominibus subsidium creasse, & illuminasse Augustinũ, à quo tanquam Religionis exordio Christiani auxilium caperent, & suffragium, quæ verba necessariò explicacione opus habent: nam vel nomine Religionis intelligit Religionem Christianam, & sic auctor impietatis conuincitur, tribuens Augustino exordium Religionis Christianæ, quod nec Apostolis tribuitur, nec tribui potest. Vel nomine religionis intelligit instituta regularia in vniuersum, & sic mendax: quia Augustinus non fuit primus, à quo Regularis Ordines exordium acceperint, licet hoc illi Donatistæ, quasi per calumniam, imponerent vel tandem nomine Religionis intelligit peculiarem Religionem, siue Ordinem, vel Eremitarum, vel Clericorum Canonicorum, & sic nihilominus falsitatis, & mendacijs reuincitur quia siue Augustinus fuerit, siue non fuerit Auctor Ordinis Eremitarum, pro quo suadendo auctor sermonem sub nomine Ambrosij excogitauit, certum est, nondum fuisse institutum, quo tempore fingitur B. Ambrosiũ hunc sermonem ad populũ Mediolanensem habuisse, videlicet ipsa die, qua Augustinum baptizauit, aut demum etiam in Octaua Pasche.

Demum hic Auctor spiritu suo prophetico Augustinum non solum Religionis fundamentum, sed etiam Religiosorum legislatorem prædicit: à quo denique Religionis constitutiones arri: poterit. Quæ verba satis, superque sufficiunt, ad indicandum, quis huius sermonis auctor fuerit, & quo sine illo sub nomine B. Ambrosij diuulgauerit.

CAPVT VIGESIMVM OCTAVVM.

Examinantur, & falsitatis conuincuntur Epistola sub nomine Valerij Episcopi Hipponensis ad Augustinum, & Innocentij Papæ ad eundem Valerium.

Secundus testis productus est, epistola quædam sub nomine Valerij Episcopi Hipponensis, quæ fingitur Augustino Neophito Mediolani degenti, ex Africa missa. Primus huius epistolæ inuentor asseritur fuisse quidem Gabriel Sfortia Archiepiscopus Mediolanensis. Frater Ducis Francisci Sfortie, Eremita Ordinis S. Augustini, quæ Fr. Cornelius Lancillottus lib. 1. de Vita Augustini, cap. 1. dicit illam in bibliotheca Ducum Mediolani reperisse, & latinitate donatã fertur enim græco idiomate prius scripta) ex tenebris eruisse. Hanc epistolam Coriolanus cap. 2. §. tertio decimo. Patet per epistolam B. Valerij pag. milii 15. Fatetur, primum ex græco in latinum tradidit, per quemdam Iulianum Pomerium Tolosana Sedis Episcopum, deinde per Franciscum Philiphũ, cuius Francisci traductionem, vti clariorem, & elegantiorẽ ille ibidem sequitur, vbi exemplum ipsius epistolæ refert Habebatur olim eadem Epistola, veluti quædam lectio sacra, in Breuiarijs Ordinis Eremitarum, legebaturque in officio D. Augustini tertia die infra illius Octauam pro tribus lectiõibus primi nocturni, necnon in festo Sancti Simpliciani pro tertia lectiõne. Habeo ego Breuiarium cum eiusmodi lectiõibus, typis editum Augusti Taurinorum anno 1520. Verum reme lius considerata, Religiosissimi Patris Eremitæ illam prudentissimè ex suis Breuiarijs abstulerunt nimis quippè iudecens erat, Beatum Augustinum, & sanctos mendacijs tam luculentis honorari. Exemplum epistolæ est. A tergo, siue in principio epistolæ: Valerius Hipponensis Episcopus seruo Dei Dignitate Augustino compatriotæ suo. Quamquam Coriolanus translationem Philiphũ, vt fatetur, secutus, ita hunc titulum ponat: Valerius Hipponensis Episcopus auctore Augustino in Domino salutem. Sed prior titulus circumferebatur tempore Augustini Ticiensis, cuius exemplum concordat etiam cum lectiõibus dicti Breuiarij, à quibus epistola, quam refert Coriolanus, in aliquibus discrepat. In tus verò sic habet ex Breuiario: Litteris tuis, & Andromacho Cuius Filio, & Mediolanense iure referente, conuersionem tuam opera Ambrosij eiusdem Vrbis Archiepiscopi, & piensissimi Simpliciani, qui te predicationibus, dissertationibus, & exemplis à Manichæorum errore conuertunt, saltem didicimus. Cumq; te Catechumenum adisset Simplicianus, mox ex monasterij pecunijs empto anno tunicas, vnam pro filio Deodato, vnam pro te, vna pro Eucro, vel Alpio Hipponensi matris tuae Monica transmissit lucidat, super quibus plus lacrymarum præ gaudis fudit, quam panis confecerit. Et ad Deodatum inquirens Deum misericors te cum patre tuo Augustino seruis suos efficit. Tu acceptis à Simpliciano tunicis à matre transmissis in sui monasterij templo affirmaisti, nisi Pasche die baptismum velle suscipere. Et triduo panem, & aquam tantum degustans, aduentanti Pasche die antelucanus surrexisti, hu verbis Deodatum alloquens,

adertu ne vquam ille dies: ac rursus vocat antestrem Ambrosium ad eam. Deinde Fatum, aduersum nonnullos Manichæorum statum inuenisti, qui mox celebratissimus, te exutum habitu sacrali sacro baptizasti, & Te Deum laudamus, non respondente, Te Dominum confitemur, & respondente, Talare nigrum tunicam tunicam te monachum existimarent, nisi regulam tuam longitudo, vti ferentiam Monachorum. Praesul cum populo matre tua Monica profusissimi exultantes, pariter, exultantes. Hac, & multa regularunt Andromachum, & Enechi gratulante, qui ibidem inter fuerunt. Ex quibus pia benedictio, apud Ambrosium Archiepiscopum acceptis et iucundissimè. Et ante lectissimè profert, de rebus à te gestis literas de gratia tui calicis collata, quam Deo al. & pro me ora.

II. In hac epistola plura sunt mendacia. Primum est in titulo, dum fecerit Neophito; neophiti enim die baptizati. At quomodo potuit Valerius exultans, tam breui temporis interualo habere nunciũ, qui Augustinum referret, & eidem adhuc Neophito referberet? Sed hoc mittamus. Secundo eodem titulo, cum vocat Augustinum patriotam. Nam Augustinus fuit a Tagastensis, Valerius autem erat Græci sermonis penitus ignarus ex Possidonio etiam ob causam fingitur hæc epistola sed græco idiomate ab ipso Valerio postor stolidus magis suam fraudem Tertium in illis verbis: Tu acceptis à Simpliciano matre transmissis, in sui monasterij mastr. Quia Simplicianus, quantum mitæ refragentur, nunquã fuit Eremitachus, nec pater Monachorum, ne habuit, sed fuit Clericus, & Presbyter contus, deinde Episcopus Mediolanensis, quibus tabulis illius Ecclesie habitum in verbis immediate sequentibus nisi Pasche die baptismum velle suscipere, nim errorem Beato Augustino impsciet optime baptismum solemnem Pasche die secundum morem Ecclesie sed in die immediate præcedenti solitari. Quintum in illis verbis: Opera Archiepiscopi. Nullibi enim legitur Episcopos Mediolanenses vti Archiepiscopos, nam simpliciter Episcopus bantur. Sextum, cum ait Beatum Augustinum die Pasche baptizatum, hoc enim lucmendacium, nullus nescit: nunquã illa tempora baptismum solemnem dari consuevit. Septimum cum ait: Srem nigrum tunicam te induit. Quod